

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ: ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΟΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΗΣ

Ευάγγελος Δούσης

Ο ΕΣΝΕ συμμετείχε στο **Paediatric Nursing Associations of Europe (PNAE)** – Παιδιατρικοί Νοσηλευτικοί Σύλλογοι Ευρώπης και σε συνεργασία με το **International Association of Pediatric Nurses (IPAN)** κατέληξαν στα παρακάτω συμπεράσματα σχετικά με τους Παιδιατρικούς Νοσηλευτές, τα οποία μπορούν να αποτελέσουν χρήσιμα βοηθήματα:

Ορισμός του Παιδιατρικού Νοσηλευτή ¹

Παιδιατρικός νοσηλευτής είναι ο νοσηλευτής ο οποίος έχει με επιτυχία τελειώσει αναγνωρισμένες σπουδές και έχει επίσης κλινική εμπειρία στη νοσηλευτική φροντίδα των βρεφών, των παιδιών και των εφήβων/ νέων ανθρώπων.

Ο νοσηλευτής	Νοσηλευτής είναι το άτομο το οποίο έχει ολοκληρώσει ένα νοσηλευτικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα και είναι πιστοποιημένος και εξουσιοδοτημένος στη χώρα του να εργάζεται σα νοσηλευτής (ICN)
Ο οποίος έχει επιτυχώς ολοκληρώσει	Αποδεικνύει συμφωνημένο επίπεδο <ul style="list-style-type: none">• Πρακτικής ικανότητας• Θεωρητικής γνώσης Και κατάλληλες αξίες και συμπεριφορές
Ένα αναγνωρισμένο κύκλο σπουδών και έχει κλινική εμπειρία	Σπουδές που έχουν την έγκριση του εθνικού οργάνου που καθορίζει το περιεχόμενο της θεωρίας/ άσκησης και τις απαιτούμενες ικανότητες για την παιδιατρική νοσηλευτική. Αυτό μπορεί να είναι ένα κυβερνητικό κανονιστικό όργανο, ο Εθνικός Σύνδεσμος Παιδιατρικής Νοσηλευτικής, ένα ακαδημαϊκό όργανο ή συνδυασμός αυτών. Οι χρήστες των υπηρεσιών υγείας, οι παρέχοντες φροντίδα, ιατροί και νοσηλευτές και άλλες ομάδες μπορούν επίσης να συμμετέχουν.
Στη νοσηλευτική φροντίδα των βρεφών, παιδιών και εφήβων (νέων ανθρώπων)	Καθορίζονται με περισσότερες λεπτομέρειες αργότερα (κύρια καθήκοντα) ωστόσο καλύπτουν: <ul style="list-style-type: none">• Κατοχυρωμένα δικαιώματα για ολιστική φροντίδα επικεντρωμένη στο παιδί και στην οικογένεια• Προαγωγή της υγείας, της πνευματικής υγείας και της ευημερίας• Πρόληψη ατυχημάτων και ασθενειών• Προστασία του παιδιού• Φροντίδα των βρεφών, του παιδιού και των εφήβων με: τραυματισμούς, οξείες και χρόνιες καταστάσεις, καταστάσεις με περιορισμένο χρόνο ζωής, προβλήματα πνευματικής υγείας• Σε όλους τους χώρους

Ο κύριος σκοπός του Παιδιατρικού Νοσηλευτή είναι να προστατεύει και να προωθεί τα δικαιώματα και την υγεία των παιδιών, να παρέχει ειδικές υπηρεσίες υγείας και φροντίδας και να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των παιδιών και των οικογενειών τους μέσα στα νοσοκομεία και σε όλες τις κοινότητες της Ευρώπης.

Καθώς τα παιδιά και οι οικογένειές τους είναι δεμένοι, ο Παιδιατρικός Νοσηλευτής έχει μια ειδική ευθύνη και στους δύο και για αυτό το λόγο πρέπει να εργάζεται σε συνεργασία με το παιδί και τους γονείς.

Ο δεύτερος κύριος σκοπός του Παιδιατρικού Νοσηλευτή είναι να φροντίζει παιδιά όλων των ηλικιών από τη γέννηση μέχρι την εφηβεία. Όλα τα παιδιά στα διάφορα στάδια της ανάπτυξής τους έχουν τη δική τους προσωπικότητα και αντιδρούν διαφορετικά στην ασθένεια και στο περιβάλλον τους και για αυτό χρειάζονται ειδική και ατομική προσέγγιση.

Για να αναγνωρίσει τις ανάγκες των παιδιών στα διαφορετικά στάδια ανάπτυξης καθώς και τις φυσικές, ψυχολογικές, πνευματικές και κοινωνικές ανάγκες, ο Παιδιατρικός Νοσηλευτής χρειάζεται ειδικές γνώσεις και ειδικευμένες δεξιότητες για να ικανοποιήσει αυτές τις ανάγκες και απαιτήσεις και να προστατεύσει την περαιτέρω ανάπτυξη.

Ο Παιδιατρικός Νοσηλευτής θα πρέπει να παρέχει αποδείξεις που να καταδεικνύουν την συνεχιζόμενη ανάπτυξή του, την απόκτηση ικανοτήτων κ.λ.π. Οι αποδείξεις που παρέχονται από εκπαιδευτές των κλινικών ή ακαδημαϊκών χώρων θα πρέπει να αποδεικνύουν την θεωρητική και την κλινική εκπαίδευση.

Νοσηλευτική Στελέχωση Παιδιατρικών Νοσοκομείων στην Ευρώπη

Η Θέση των Συλλόγων Παιδιατρικών Νοσηλευτών Ευρώπης - Paediatric Nursing Associations of Europe (PNAE)

Εισαγωγή

Το δίκτυο PNAE πραγματοποίησε μια έρευνα για τις ευρωπαϊκές χώρες² το 2007. Ο στόχος ήταν να δημιουργηθεί μια κοινά αποδεκτή δήλωση για τα κατώτατα επίπεδα προσωπικού που απαιτούνται για να εξασφαλίσουν ασφαλή παροχή φροντίδας για τα νήπια, τα παιδιά και τους νέους. Τα συμπεράσματα καταδεικνύουν τις ευρείες παραλλαγές αλλά και πολλές ομοιότητες που αποτελούν τη βάση αυτής της δήλωσης θέσης.³

Το παρόν έγγραφο αντιπροσωπεύει μια θέση συναίνεσης των οργανώσεων που αντιπροσωπεύουν τους Παιδιατρικούς Νοσηλευτές σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες όσον αφορά τα κατώτατα επίπεδα προσωπικού που απαιτούνται για να εξασφαλίσουν ασφαλή παροχή φροντίδας για τα νήπια, τα παιδιά και τους νέους.

Ο αρχικός στόχος αυτής της δήλωσης είναι να προστατευθούν τα δικαιώματα των παιδιών και των νέων και να προστατευθούν οι νοσηλευτές από τον κίνδυνο που προκύπτει εξαιτίας των ελλείψεων στα επίπεδα στελέχωσης με νοσηλευτές στα παιδιατρικά νοσοκομεία .

Καθορισμός των κατώτατων επιπέδων προσωπικού για την ασφαλή παροχή φροντίδας

Το Royal College of Nursing στο Ηνωμένο Βασίλειο έχει καθορίσει την φροντίδα ως: «Η χρήση της κλινικής κρίσης στην παροχή φροντίδας που επιτρέπει οι άνθρωποι να βελτιώσουν, να διατηρήσουν, ή να ανακτήσουν την υγεία, να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα υγείας, και να επιτύχουν την καλύτερη δυνατή ποιότητα ζωής, έχοντας οποιοσδήποτε ασθένεια ή ανικανότητα, μέχρι το θάνατο»⁴

Το PNAE σαφώς έχει προσδιορίσει ότι τα παιδιά και οι νέοι έχουν το δικαίωμα να φροντιστούν από το κατάλληλα καταρτισμένο και μορφωμένο νοσηλευτικό προσωπικό¹ και ότι οι παιδιατρικοί νοσηλευτές⁵ έχουν επιτύχει τη συγκεκριμένες γνώση, τις δεξιότητες και τις ικανότητες που διευκρινίζονται στην Δήλωση Θέσης του PNAE για την Παιδιατρική Νοσηλευτική Εκπαίδευση στην Ευρώπη (PNAE position statement *Paediatric Nurse Education in Europe competency framework*).⁶

Τα στοιχεία σαφώς τονίζουν ότι ένας υψηλότερος αριθμός και ποσοστό διπλωματούχων νοσηλευτών έχουν μια θετική επίδραση στην θνησιμότητα των ασθενών και στην επίπτωση λοιμώξεων του αναπνευστικού, ουροποιητικού, χειρουργικών λοιμώξεων, κατακλίσεων και λαθών στην χορήγηση φαρμάκων.⁷

Ενώ αναγνωρίζεται ότι πολλές χώρες έχουν κάποιο τρόπο για να επιτύχουν τους απαραίτητους αριθμούς παιδιατρικών νοσηλευτών, το PNAE έχει συμφωνήσει με τα εξής ως απόλυτα κατώτατα επίπεδα προσωπικού για να εξασφαλίσει ασφαλή φροντίδα για τα νήπια, τα παιδιά και τους νέους σε ολόκληρη την Ευρώπη:

Νεογνικά τμήματα

Τα επίπεδα προσωπικού πρέπει να βασιστούν στο επίπεδο φροντίδας που κάθε νεογνό απαιτεί. Η αναλογία διπλωματούχου παιδιατρικού νοσηλευτή / νεογνά πρέπει να είναι:

1 διπλωματούχος παιδιατρικός νοσηλευτής / 4 νεογνά που απαιτούν Ειδική Φροντίδα
1 διπλωματούχος παιδιατρικός νοσηλευτής / 2 νεογνά που απαιτούν Αυξημένη Φροντίδα
1 διπλωματούχος παιδιατρικός νοσηλευτής / 1 νεογνό που απαιτεί Εντατική Φροντίδα

Παιδιατρική Εντατική Φροντίδα και Αυξημένη Φροντίδα

Τα επίπεδα προσωπικού πρέπει να βασιστούν στο επίπεδο φροντίδας που κάθε παιδί απαιτεί. Η αναλογία διπλωματούχου παιδιατρικού νοσηλευτή / παιδιά πρέπει να είναι:

1 διπλωματούχος παιδιατρικός νοσηλευτής / 2 παιδιά που απαιτούν Επιπέδου 1 Φροντίδα⁸
1 διπλωματούχος παιδιατρικός νοσηλευτής / 1 παιδί που απαιτεί Επιπέδου 2 Φροντίδα⁹
2 διπλωματούχοι παιδιατρικοί νοσηλευτές / 1 παιδί που απαιτεί Επιπέδου 3 Φροντίδα¹⁰

Παιδιατρικά τμήματα και Θάλαμοι

Τα επίπεδα προσωπικού πρέπει να βασιστούν στο επίπεδο φροντίδας που κάθε παιδί απαιτεί. Πρέπει να υπάρξει ένα ελάχιστο 2 διπλωματούχων παιδιατρικών νοσηλευτών στο καθήκον πάντα καθ' όλη τη διάρκεια του 24ώρου. Η αναλογία των διπλωματούχων παιδιατρικών νοσηλευτών / μη διπλωματούχων στα Γενικά Παιδιατρικά τμήματα και Θαλάμους πρέπει να είναι επάνω από: **70 % διπλωματούχοι παιδιατρικοί νοσηλευτές¹¹ / 30 % μη διπλωματούχοι.**

Η μελέτη του PNAE διαπίστωσε ότι μόνο 5 κράτη μέλη υπάρχουν Εθνικά θεσμοθετημένα κατώτατα επίπεδα στελέχωσης των παιδιατρικών νοσοκομείων με παιδιατρικούς νοσηλευτές.

Η Θέση των Συλλόγων Παιδιατρικών Νοσηλευτών Ευρώπης - για τον Κανονισμό του Παιδιατρικού Νοσηλευτή Paediatric Nursing Associations of Europe: Position statement on the Regulation of Paediatric Nurses in Europe

Τα παιδιά και οι έφηβοι (νέοι) έχουν το δικαίωμα να φροντιστούν από το κατάλληλα καταρτισμένο και μορφωμένο νοσηλευτικό προσωπικό. Τα παιδιά και οι οικογένειες/ φύλακές τους έχουν το δικαίωμα να ξέρουν ότι ο νοσηλευτής που φροντίζει το παιδί τους είναι ειδικά εκπαιδευμένος και ικανός δηλ. έχει ολοκληρώσει επιτυχώς μια αναγνωρισμένη εκπαίδευση και έχει πρακτική εμπειρία στην παροχή φροντίδας στα βρέφη, παιδιά και εφήβους/ νέους.¹ Αυτό εξασφαλίζει ότι τα δικαιώματα του παιδιού (άρθρο 3, Συνθήκη Ηνωμένων Εθνών σχετικά με τα δικαιώματα του παιδιού, 1989) προστατεύονται και υποστηρίζονται.

Το Διεθνές Συμβούλιο Νοσηλευτών (International Council of Nurses – ICN) υποστηρίζει ότι ο τίτλος του «νοσηλευτή» πρέπει να προστατευθεί από το νόμο και οι χώρες πρέπει να έχουν ένα ρυθμιστικό σύστημα που καλύπτει τον κατάλληλο έλεγχο και την πειθαρχία του επαγγέλματος και των μελών του. Ο PNAE θεωρεί ότι ο κανονισμός πρέπει να ισχύσει με τον ίδιο τρόπο για τον τίτλο «παιδιατρικός νοσηλευτής» που πρέπει να χρησιμοποιηθεί μόνο από εκείνους που «είναι νόμιμα εγκεκριμένοι να ασκήσουν την παιδιατρική νοσηλευτική».¹²

Ο σκοπός του κανονισμού είναι να καθιερωθούν και να βελτιωθούν τα πρότυπα της παιδιατρικής νοσηλευτικής φροντίδας (και της εκπαίδευσης) προκειμένου να εξυπηρετηθούν

και να προστατευθούν τα παιδιά και οι νέοι.¹³ Οι νοσηλευτικοί ρυθμιστικοί οργανισμοί υπάρχουν σε πολλές χώρες από το νόμο. Ο κανονισμός των παιδιατρικών νοσηλευτών θα απαιτούσε ένα νόμιμο συγκροτημένο σώμα που:

- Θα κατέγραφε όλους τους παιδιατρικούς νοσηλευτές έτσι ώστε οι εργοδότες και το κοινό να μπορούν να προσδιορίσουν εκείνους που είναι κατάλληλοι στην πρακτική
- Θα καθόριζε τα πρότυπα και τις οδηγίες για την παιδιατρική νοσηλευτική εκπαίδευση, πρακτική και να συμπεριφορά
- Θα έλεγχε τα πρότυπα και την ποιότητα της παιδιατρικής νοσηλευτικής εκπαίδευσης και
- Θα εξέταζε τους ισχυρισμούς της κακής μεταχείρισης ή της ακατάλληλης πρακτικής.

Ο PNAE προτρέπει τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις να εργαστούν προς την εξασφάλιση βελτιωμένων προτύπων νοσηλευτικής φροντίδας για τα παιδιά και τους εφήβους μέσω του επίσημου κανονισμού και την υποστήριξη της εκπαίδευσης.

¹ PNAE (2005) Definition of a Paediatric Nurse:

http://www.rcn.org.uk/development/communities/specialisms/children_and_young_people/forums/other_forums_and_groups/paediatric_nursing_associations_of_europe/positionsagreements

² Οι χώρες που συμμετείχαν είναι: Βέλγιο, Κροατία, Δανία, Εσθονία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Ισλανδία, Ιταλία, Μάλτα, Ολλανδία, Νορβηγία, Πολωνία, Σλοβενία, Ελβετία και Ηνωμένο Βασίλειο.

³ Τα συμπεράσματα είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα:

http://www.rcn.org.uk/development/communities/specialisms/children_and_young_people/forums/other_forums_and_groups/paediatric_nursing_associations_of_europe

⁴ Royal College of Nursing (2003) Definition of Nursing, London: RCN

<http://www.rcn.org.uk/development/publications/publicationsA-Z#D>

⁵ PNAE (2005) Position statement on the Regulation of Paediatric Nurses in Europe:

http://www.rcn.org.uk/development/communities/specialisms/children_and_young_people/forums/other_forums_and_groups/paediatric_nursing_associations_of_europe/positionsagreements

⁶ PNAE (2007) Paediatric Nurse Education in Europe: A position statement by the Paediatric Nursing Associations of Europe (PNAE)

http://www.rcn.org.uk/development/communities/specialisms/children_and_young_people/forums/other_forums_and_groups/paediatric_nursing_associations_of_europe/positionsagreements

⁷ Aitken et al 2002, McKenna 1995, Hewitt et al 2003, Buchan & Dal Poz 2002, Carr Hill et al 2003

⁸ **Επίπεδο 1:** Αυτό περιγράφει την φροντίδα που παρέχεται σε ένα παιδί που μπορεί να απαιτεί πιο στενή παρατήρηση και παρακολούθηση από αυτήν που συνήθως παρέχεται σε έναν συνηθισμένο παιδιατρικό θάλαμο, αν και μεγάλο μέρος αυτής της φροντίδας παρέχεται ήδη, με υψηλότερα επίπεδα προσωπικού από το συνηθισμένο, σε τέτοιες θέσεις. Παραδείγματος χάριν το παιδί μπορεί να χρειαστεί το συνεχές έλεγχο της καρδιακής συχνότητας, της αρτηριακής πίεσης, ή την υποστήριξη οργάνων (αλλά όχι την αναπνευστική υποστήριξη). Το παιδί μπορεί, παραδείγματος χάριν, να πάσχει από μέτριας βαρύτητας croup, πιθανή εντερική απόφραξη ή πιθανή δηλητηρίαση.

⁹ **Επίπεδο 2:** Αυτά τα παιδιά χρειάζονται συνεχή νοσηλευτική επίβλεψη. Μπορεί να χρειαστούν υποστήριξη αερισμού ή την υποστήριξη δύο ή περισσότερων οργανικών συστημάτων. Μερικές φορές το παιδί θα έχει ένα οργανικό σύστημα που χρειάζεται την υποστήριξη και ένα άλλο να πάσχει από χρόνια ανεπάρκεια. Συνήθως τα παιδιά που λαμβάνουν το επίπεδο που 2 φροντίδας έχουν διασωληνωθεί για να βοηθηθεί η αναπνοή τους.

¹⁰ **Επίπεδο 3:** Τα παιδιά με δύο ή περισσότερα οργανικά συστήματα που χρειάζονται τεχνολογική υποστήριξη, συμπεριλαμβανομένης της προηγμένης αναπνευστικής υποστήριξης, θα χρειαστούν την εντατική νοσηλευτική επίβλεψη και θα υποβάλλονται σε monitoring ή / και θεραπευτικές διαδικασίες. Παραδείγματος χάριν, περιλαμβάνουν τα παιδιά σε μηχανικό αερισμό που υποβάλλονται σε προηγμένη νεφρική υποστήριξη, εκείνα που έχουν υποστεί πολλαπλό τραύμα σε τροχαίο ατύχημα, ή εκείνα που έχουν υποβληθεί σε βαριά χειρουργική επέμβαση.

¹¹ Ιδανικά απαιτούνται τουλάχιστον 90% διπλωματούχοι παιδιατρικοί νοσηλευτές σε πολλές παιδιατρικές κλινικές περιοχές.

¹² ICN position statement Protection of the Title "Nurse" (www.icn.ch/pstitle99rev.htm)

¹³ Ο κανονισμός των παιδιατρικών νοσηλευτών είναι πρόσθετος του «ελέγχου ποινικού μητρώου» που απαιτείται για να προστατευθούν τα παιδιά σε οποιαδήποτε χώρο παροχής φροντίδας υγείας. Είναι απαραίτητο οι λεπτομέρειες οποιωνδήποτε κακής μεταχείρισης / αδικήματος ή / και ποινικών δραστηριοτήτων / πεποιθήσεων να προσδιορίζονται και να μεταβιβάζονται ρητά.